

Sygn. akt VI Ka 272/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Barbara Żukowska (spr.)

Sędziowie SO Marek Buczek SO Daniel Strzelecki

Protokolant Konrad Woźniak

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w (...) Z. J.

po rozpoznaniu w dniu 3 lipca 2015 roku

sprawy **P. M.** ur. (...) w L.

s. W. i H. z d. S.

oskarżonego z art. 178a § 4 kk

z powodu apelacji wniesionej przez prokuratora i obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zgorzelcu

z dnia 19 lutego 2015 r. sygn. akt II K 262/14

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok wobec oskarżonego P. M.,

II. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze w części 1/2 i wymierza mu opłatę w kwocie 190 zł,

III. w pozostałej części kosztami sądowymi za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 272/15

UZASADNIENIE

P. M. oskarżony był o to, że:

w dniu 07 września 2011 roku w miejscowości Z., województwa (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości stwierdzonym badaniem urządzeniem kontrolno-pomiarowym A. I. z wynikiem odpowiednio 1,23 mg/l w pierwszym oraz 1,13 w drugim badaniu alkoholu etylowego w wydychanym powietrzu, kierował w ruchu drogowym samochodem osobowym marki P. (...) o numerze rejestracyjnym (...) będąc uprzednio prawomocnie skazanym za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości wyrokiem Sądu Rejonowego w Zgorzelcu z dnia 29 kwietnia 2011 roku w sprawie II K 292/11,

tj. o czyn z art. 178 a § 4 k.k.

Sąd Rejonowy w Zgorzelcu wyrokiem z dnia 19 lutego 2015r. w sprawie sygn. akt IIK 262/14:

1. uznał oskarżonego P. M. za winnego tego, że w dniu 07 września 2011 roku na drodze krajowej nr (...) od N. do miejscowości Z., województwa (...), kierował w ruchu drogowym samochodem osobowym marki P. (...) o numerze rejestracyjnym (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości, będąc uprzednio prawomocnie skazanym za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości Wyrokiem Sądu Rejonowego w Zgorzelcu z dnia 29 kwietnia 2011 roku w sprawie II K 292/11, tj. występku z art. 178a§4 kk i za to na podstawie cytowanego przepisu wymierzył mu karę 8 (osiem) miesięcy pozbawienia wolności;
2. na podstawie art. 69 § 1-2 i 4 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego P. M. kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 5 (pięć) lat próby;
3. na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego P. M. zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 (trzy) lat;
4. na podstawie art. 49 § 2 k.k. orzekł od oskarżonego P. M. na rzecz (...), świadczenie pieniężne w kwocie 1500 (jeden tysiąc pięćset) złotych;
5. na podstawie art. 627 k.p.k. i art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. Nr 49, poz. 223 z 1983r. z późn. zm.) zasądził od oskarżonego P. M. na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania w tym wymierzył opłatę w kwocie 180 (sto osiemdziesiąt) złotych.

Powyższy wyrok zaskarżony został apelacją obrońcy oskarżonego i apelacją prokuratora.

Obrońca skierował apelację przeciwko całości wyroku zarzucając „błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia polegający na przyjęciu, iż zebrany materiał dowodowy w postaci zeznań M. R., G. K., S. G. oraz zeznań funkcjonariuszy (...) G. S. i A. A. pozwala na ustalenie, iż oskarżony dopuścił się popełnienia zarzucanego mu czynu, w sytuacji gdy żaden z wymienionych świadków poza funkcjonariuszami (...) nie zeznał, iż widział P. M. kierującego w dniu 07.09.2011r. samochodem m-ki P. (...) o nr rej. (...).

Stawiając powyższy zarzut obrońca wniósł o uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Oskarżyciel publiczny w apelacji skierowanej przeciwko orzeczeniu o karze, na niekorzyść oskarżonego zarzucił „błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, a wyrażający się w błędnym przyjęciu, że w stosunku do oskarżonego istnieje pozytywna prognoza kryminologiczna uzasadniająca zawieszenie orzeczonej wobec P. M. kary pozbawienia wolności, podczas gdy prawidłowa ocena postawy oskarżonego, jego właściwości osobistych i sposobu bycia oraz uprzedniej karalności, mając na uwadze krótki okres czasu w jakim ponownie zostało popełnione przez oskarżonego przestępstwo podobne, a także brak jakichkolwiek szczególnie uzasadnionych wypadkach przemawiających za zastosowaniem dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary, prowadzi do wniosku, że w powyższej sytuacji nie zachodzi pozytywna prognoza kryminologiczna i istnieje uzasadniona obawa, że oskarżony ponownie dopuści się przestępstwa”.

Stawiając powyższy zarzut prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie wobec oskarżonego kary 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W toku (kolejnego) postępowania Sąd Rejonowy przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, zgromadzone dowody ocenił swobodnie, co logicznie a zatem przekonująco, wykazał w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku, szczegółowo i przekonująco wykazał okoliczności, które przesądziły o rodzaju i wymiarze zapadłego wobec oskarżonego orzeczenia o karze; sąd odwoławczy nie stwierdził w apelacjach obrońcy i oskarżyciela publicznego takich argumentów, które czyniłyby zasadnymi podniesione w tychże środkach odwoławczych zarzuty i – w konsekwencji – stawiane wnioski.

Zarzuty zawarte w apelacji obrońcy oskarżonego nie dały podstaw do stwierdzenia wadliwości zaskarżonego wyroku. Sąd Rejonowy nie popełnił błędów, które dyskwalifikowałyby zapadłe rozstrzygnięcie.

Obrońca zarzucił, iż Sąd Rejonowy w następstwie błędnie dokonanej oceny dowodów poczynił wadliwe ustalenia faktyczne, co w konsekwencji doprowadziło do niezasadnego skazania oskarżonego P. M..

W orzecznictwie trafnie podnosi się, że zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę wyroku, jest słuszny tylko wówczas, gdy zasadność ocen i wniosków wyprowadzonych przez sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania, przy czym zarzut ten nie może sprowadzać się do polemiki z ustaleniami sądu, lecz do wykazania, jakich konkretnych uchybień w zakresie zasad logicznego rozumowania dopuścił się sąd w ocenie zebranego materiału dowodowego (wyrok SN z 23 marca 1975r., IIKR 355/74, OSNPG 1975/84).

Sąd Okręgowy dokonując instancyjnej kontroli orzeczenia zapadłego wobec P. M. zapoznał się z zebrany w sprawie materiałem dowodowym oraz prześledził tok rozumowania i wnioskowania sądu pierwszej instancji zaprezentowany w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku a następnie skonfrontował wyłaniające się z tak dokonanej kontroli wnioski z zarzutami – i ich uzasadnieniem - zawartymi w apelacji obrońcy.

W wyniku dokonanej kontroli sąd odwoławczy nie stwierdził by ocena dowodów dokonana przez Sąd pierwszej instancji zawierała błędy natury faktycznej (była sprzeczna z treścią dowodów), logicznej (zawierała błędy w rozumowaniu i wnioskowaniu), nadto by była niezgodna z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego.

W pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Rejonowy słusznie stwierdził, iż z przeprowadzonych w sprawie dowodów wyłaniały się trzy wskazane wersje zdarzenia, bardzo logicznie wykazał dlaczego za podstawę wydanego wobec P. M. wyroku przyjął ustalenie, iż to oskarżony krytycznego dnia będąc w stanie nietrzeźwości kierował samochodem m-ki P. na drodze publicznej co najmniej z N. do Z. na ulicę (...), gdzie został zatrzymany przez funkcjonariuszy (...)i poddany badaniu.

Szczegółowość, wręcz drobiazgowość ustaleń dokonanych przez Sąd Rejonowy wynikała z konkretnych, wskazywanych w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku dowodów ocenionych w dozwolony, swobodny sposób.

Obrońca oskarżonego podjął w apelacji dyskusję z oceną materiału dowodowego i ustaleniami faktycznymi dokonanymi przez Sąd I instancji i zaprezentował własną ocenę poszczególnych dowodów, jednakże poprzez zaprezentowanie tejże subiektywnej oceny poszczególnych dowodów apelujący nie podważył skutecznie trafności zaskarżonego orzeczenia.

Za oczywiście niewystarczające dla podważenia słuszności wyroku uznał sąd odwoławczy odmienne interpretowanie przez obrońcę treści dowodów stanowiących kanwę dla zapadłego w sprawie rozstrzygnięcia, skoro nie zostało przy tym wykazane, że dowody te winny być ocenione wyłącznie w sposób wskazany przez obrońcę.

Sąd Rejonowy nie ustalił - w kontekście dowodów z zeznań świadków G. K., S. G., M. R., bądź z jakiegokolwiek innego dowodu - by oskarżony P. M. był zauważony (i rozpoznany), jako kierujący samochodem P. nr rej. (...) krytycznego dnia 7 września 2011r. na drodze krajowej nr (...) między m. N. a Z.. Wymienieni wyżej świadkowie zrelacjonowali własne spostrzeżenia nie twierdząc, iż widzieli by to właśnie oskarżony P. M. prowadził jadący przed nimi samochód w sposób świadczący, iż kierowca jest nietrzeźwy (nie twierdzili też, że w samochodzie tym był wyłącznie kierowca), bądź by oskarżony został rozpoznany w zataczającym się kierowcy, który ok. godz. 20.30 zakupił alkohol w sklepie na ulicy (...) w Z.. Słusznym jest twierdzenie obrońcy, iż M. R. informując (...) o swoim spostrzeżeniu nie opisała wyglądu „wytaczającego się” z samochodu mężczyzny, nie podała marki samochodu, numeru rejestracyjnego, jednakże nie sposób zgodzić się z twierdzeniami obrońcy, iż „zatem nie można w sposób nie budzący wątpliwości o zeznania tegoż świadka ustalić, że rzeczywiście mężczyzną, którego widziała świadek wsiadającego czy wysiadającego z samochodu

to był P. M., zwłaszcza, że w kolejnych wyjaśnieniach oskarżony wskazał, że zatrzymał się w sklepie przy ulicy (...) a nie(...).”

Sąd Rejonowy rozpoznając po raz kolejny (trzeci) przedmiotową sprawę poddał przeprowadzone dowody ocenie według ich treści, przy czym (prawidłowo) nie analizował poszczególnych tych dowodów odrębnie lecz we wzajemnym powiązaniu, również w kontekście dowodu z rozbieżnych wyjaśnień oskarżonego, dowodu z zeznań przesłuchanych w charakterze świadków funkcjonariuszy (...) dowodu z uzyskanych wyników badania stanu trzeźwości oskarżonego.

W pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przekonująco Sąd Rejonowy wykazał, jakie wyłaniające się z przeprowadzonych dowodów fakty uznał za ustalone i na czym oparł dokonane, poszczególne ustalenia, dlatego nie uznał dowodów przeciwnych, jakie wyprowadził wnioski z dokonanych ustaleń. Szczegółowe i logiczne sprawozdanie z analizy dowodów i wnioskowania sądu pierwszej instancji przekonuje o słuszności wyprowadzonych wniosków i prawidłowości dokonanych ustaleń faktycznych. Negacja tejże oceny i – w konsekwencji – ustaleń faktycznych zaprezentowana w apelacji obrońcy, mimo szczegółowego odniesienia się do poszczególnych dowodów jest nieprzekonująca, nie zwiera bowiem takich argumentów, które faktycznie wywołałyby po stronie sądu odwoławczego wątpliwości co do prawidłowości ustaleń przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku.

W zależności od subiektywnie przyjmowanych założeń logicznych i kryteriów oceny istnieje możliwość wykazywania odmiennego stopnia wiarygodności dowodów i tak właśnie postąpił autor omawianej apelacji, co jednakże nie świadczy, iż ocena dowodów dokonana przez sąd meriti i wyprowadzone na jej podstawie ustalenia faktyczne są wadliwe, czy co najmniej wątpliwe.

Obrońca oskarżonego P. M. dążył w apelacji do przeciwstawienia ocenom poszczególnych dowodów własnej oceny, bądź do wykazania odmiennego – niż uczynił to Sąd Rejonowy – stopnia wiarygodności poszczególnych dowodów celem wykazania, iż ustalenia stanowiące podstawę zaskarżonego wyroku są błędne. Rzecz jednak nie w tym, by wykazywać, że skoro możliwa jest inna ocena i inna wersja przebiegu zdarzeń to ocena dowodów dokonana przez sąd i oparte o nią ustalenia faktyczne noszą cechy dowolności a więc są wadliwe. Ocena dowodów i dokonane w jej rezultacie ustalenia faktyczne mogą być skutecznie zakwestionowane a ich poprawność zdyskwalifikowana dopiero wówczas, gdyby wykazane zostało, że w procedurze dochodzenia do nich sąd rzeczywiście uchybił dyrektywom art. 7 kpk.

Sąd Okręgowy dokonując instancyjnej kontroli zaskarżonego orzeczenia doszedł do przekonania, iż sąd orzekający – wbrew temu, co starał się wykazać skarżący obrońca – nie popełnił błędów in concreto w zakresie oceny dowodów w pełni respektując przy jej dokonywaniu wymogi stawiane przepisami prawa procesowego, co czyni tę szczegółową, logiczną ocenę słuszną, niepodważalną. Konsekwencją powyższego jest przekonanie sądu odwoławczego co do prawidłowości dokonanych ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku. Raz jeszcze w tym miejscu podkreślić należy, iż nie jest wystarczające dla wykazania wadliwości orzeczenia podniesienie w apelacji zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych i uzasadnienie go własną przeprowadzoną selektywnie i subiektywnie oceną dowodów – a tak w istocie postąpił apelujący obrońca.

Skoro Sąd Rejonowy z należytą uwagą, bardzo logicznie, w sposób wręcz drobiazgowy zweryfikował wyjaśnienia oskarżonego w kontekście pozostałych dowodów to tym samym sąd odwoławczy odwołując się do argumentów pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie znalazł podstaw by zmienić ustalenia faktyczne i orzec w postępowaniu odwoławczym odmiennie co do istoty, zgodnie z wnioskiem apelacji obrońcy.

Nie jest słusznym zawarty w apelacji obrońcy zarzut, iż Sąd Rejonowy zmieniając opis czynu zarzucanego oskarżonemu „wyszedł poza granice oskarżenia”, nie przekonuje zawarta w apelacji argumentacja tak postawionego zarzutu.

Oskarżyciel publiczny zarzucił P. M. popełnienie w dniu 7.IX.2011r. w Z. przestępstwa z art. 178§4kk, Sąd Rejonowy ustalił, iż owego krytycznego dnia oskarżony prowadził w stanie nietrzeźwości samochód drogą krajową nr (...) od miejscowości N. do Z., gdzie został zatrzymany przez Policję. Uzupełniając opis czynu oskarżonego w wyroku Sąd Rejonowy w żadnym razie nie naruszył „tożsamości zdarzenia” będącego przedmiotem zarzutu. Dokonana w wyroku zmiana opisu czynu oskarżonego polegająca na podaniu nie tylko „końcowego” momentu przestępczego działania

oskarżonego lecz wskazaniu drogi, którą przebył do momentu zatrzymania na ulicy (...) w Z. w żadnym wypadku nie świadczy o „wyjściu poza granice oskarżenia”. Zgodnie z bogatym orzecnictwem Sądu Najwyższego, jak i sądów powszechnych utrzymane są granice oskarżenia, gdy przypisany oskarżonemu w wyroku czyn, pomimo zmienionej (nawet) kwalifikacji prawnej, dotyczy tego samego zdarzenia faktycznego (historycznego), stanowiącego podstawę zrzutu określonego w akcie oskarżenia. Ramy tożsamości „zdarzenia historycznego” wyznacza przede wszystkim identyczność przedmiotu zamachu tj. przedmiotu czynności wykonawczej, każda zmiana przedmiotu czynności wykonawczej oznacza natomiast, że chodzi o inny czyn przestępczy. Wyłącza tożsamość czynu różność dóbr prawnych (przedmiotów ochrony) wynikających z opisu czynu zarzucanego i przypisanego w wyroku. Oczywistym jest przy tym, iż przedmiotem procesu nie jest „opis czynu” i jego ocena prawna zawarta w akcie oskarżenia, lecz czyn przestępczy stanowiący faktyczną podstawę oskarżenia. Związanie sądu orzekającego „granicami oskarżenia” nie stoi na przeszkodzie, by sąd dokonał – w zależności od ustaleń - zmiany opisu czynu przypisanego oskarżonemu i w związku z tym, w razie konieczności również zmiany kwalifikacji prawnej czynu wskazanej w akcie oskarżenia. Wprowadzenie przez sąd do opisu czynu przypisanego oskarżonemu nowych elementów faktycznych jest dopuszczalne, o ile nie narusza zasady niezmienności przedmiotu procesu.

W realiach przedmiotowej sprawy Sąd Rejonowy był uprawniony do wprowadzenia do opisu czynu zarzucanego oskarżonemu nowego elementu faktycznego (nie przytoczonego przez oskarżyciela) skoro tym samym nie naruszył tożsamości „zdarzenia historycznego”, na którym oparte było oskarżenie.

Dokonana przez Sąd Rejonowy zmiana ustaleń faktycznych była dopuszczalna, skoro nie naruszyła zasady niezmienności przedmiotu procesu – sąd w ramach tego samego zdarzenia faktycznego (prowadzenia przez oskarżonego w dniu 7.IX.2011r. samochodu w stanie nietrzeźwości) uzupełnił opis przestępczego działania oskarżonego w wyniku ustalenia, iż prowadził on krytycznego dnia w stanie nietrzeźwości samochód na dłuższym, niż wskazał prokurator w akcie oskarżenia, odcinku drogi.

Reasumując Sąd Okręgowy stwierdza, że ustalony przez Sąd Rejonowy stan faktyczny znajduje oparcie w prawidłowo dokonanej analizie całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego przeprowadzonego i ujawnionego w toku rozprawy głównej. Nie budzi żadnych wątpliwości prawidłowość przyjętej w wyroku kwalifikacji prawnej przypisanego oskarżonemu czynu; kwalifikacja ta została należyście wyjaśniona w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Nie znalazł Sąd Okręgowy również podstaw do kwestionowania wymierzonej oskarżonemu kary i środków karnych.

Argumenty podniesione w apelacji prokuratora kwestionujące słuszność zastosowania wobec oskarżonego dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania wymierzonej mu kary 8 miesięcy pozbawienia wolności są nieprzekonujące, zwłaszcza, że ograniczają się do ogólników a nie odnoszą bezpośrednio do szczegółowych i przekonujących argumentów przytoczonych w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Sąd Rejonowy w procesie orzekania o karze prawidłowo ustalił i ocenił istotne okoliczności dotyczące oskarżonego i jego czynu, które przesądziły o rodzaju i rozmiarze wymierzonej mu kary i środków karnych.

W przekonujący sposób Sąd Rejonowy uzasadnił skorzystanie wobec karanego – już za czyn z art. 178a§1kk P. M. – z dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania wymierzonej mu kary 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Prokurator zarzucając w apelacji błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść a wyrażający się w błędnym przyjęciu przez Sąd Rejonowy, że w stosunku do oskarżonego istnieje „pozytywna prognoza kryminologiczna ...” przedstawił w apelacji własną ocenę okoliczności istotnych w procesie orzekania o karze wobec oskarżonego, jednakże słuszności przyjętego przez Sąd Rejonowy stanowiska nie podważył w przekonujący sposób.

Sąd Okręgowy nie znalazł w apelacji prokuratora takich argumentów, które uzasadniałyby słuszność zawartego w tejże apelacji wniosku.

Nie znajdując podstaw faktycznych lub prawnych dla uwzględnienia apelacji wywiedzionej tak przez obrońcę oskarżonego, jak i oskarżyciela publicznego Sąd Okręgowy zaskarżony wyrok, jak słuszny, utrzymał w mocy.

O kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 634 kpk w zw. z art. 627§1 kpk i art. 636§2 kpk.

uk.

Marek Buczek Barbara Żukowska Daniel Strzelecki